

Från Nyköpings Frisksportklubb genom Bosse Røjder Bergshammar Ekudden 611 95 Nyköping	Till Nyköpings Kommun Sammhålsbyggnad 611 83 Nyköping
---	--

Bakgrund

Om Frisksporttorpet och Nyköpings Frisksportklubb

Frisksportrörelsen är en organisation som vill skapa en miljö för människor där generationer i gemenskap kan sträva efter att nå hälsa och harmoni. Frisksportens ideologi bygger på en helhetssyn där naturen och friluftslivet är väsentliga hörnstenar i tillvaron.

Nyköpings Frisksportklubb ansvarar för verksamheten i friluftsgården Frisksporttorpet på Västra Hället. Från alla bostadsområden i Nyköping söker sig folk till Frisksporttorpet där det ges tillfälle att utöva stimulerande hälsofrämjande Frisksportverksamhet i rofylld miljö. Detta är möjligt dels därför att vid Frisksporttorpet har Nyköpings befolkning ett centralt lättillgängligt fritidsområde i idyllisk bebyggelse med öppna ytor och skyddande skogar att ströva i, dels på grund av den stora ideella insats medlemmar i Frisksportklubben oavlönat utför.

En betydande del av klubbens positiva samhällsinsats baseras på verksamheten vid Frisksporttorpet. I denna verksamhet, riktad mot allmänheten ingår tips och bingopromenader höst, vinter, vår och beachvolleyboll sommartid. Dessutom finns bord och bänkar, samt grillplats vid Torpet. Detta har lett till att fler lockats till området, och därigenom utökat sin vistelse i naturen. Vintertid finns förutom snöröjda gångstigar även skidspår i området.

Dammgruveprojektets konflikter med verksamheterna i anslutning till Frisksporttorpet

Nyköpings Frisksportklubb är den ideella klubb inom natur-, sport- och idrottsliv som närmast och mest berörs av Dammgruveprojektet. Ett bättre samråd med klubben är därmed befogat.

Planområdet för Dammgruvan gränsar till och innefattar en del av strövområdet med gångstigar och skidspår i Nordvästra Hället, dvs det skogsområde som avgränsas av Katrineholmsvägen, Nya kyrkogården, Blommenhovsvägen och motorvägen (E4).

Detta skogsområde utgör tillsammans med övriga Hälletområdet en viktig del av basen för verksamheten vid Frisksporttorpet. Det är ett populärt och mycket frekventerat stycke skogsmark. Området är så flitigt använt att det förutom de anlagda slingorna genomkorsas av många andra mycket upptrampade stigar.

Mycket av den verksamhet som bedrivs vid Frisksporttorpet, och områdets attraktionskraft baseras helt på tillgången till detta skogsområde. Därmed är det bekymmersamt att det nya projektet tillåts inkräkta på detta skogsområde och dess fortsättning på västra sidan av Blommenhovsvägen..

Nuläge

Sedan stora delar av Hålletområdet successivt tagit i anspråk för andra ändamål så har betydelsen av Västra Hållet ökat, och det är numera det grönområde som är närmast tillgängligt för en stor del av befolkningen i Oppeby, och det är dessutom det enda område som för många ligger på rimligt avstånd.

Med ökat tryck på området skulle det naturliga vara att försöka utöka detta område så att fler människor bereds möjligheten att vandra ostört i skogsmiljö. I dag utgör Dammgruveområdet med sina kuperade höjdsnitt, utsikter och strövvänliga stigar ett komplement för längre turer på skidor eller till fots. Dammgruveområdet kan också utgöra ett eget utflyktsmål. Skogen är viktig för oss människor. Även om allt fler lever i ett stadslandskap är skogen viktig för vår hälsa, rekreation samt våra upplevelser.

Planens hänsyn till befintlig verksamhet och människors behov av naturupplevelser

Friskspor klubben har tidigare framfört att kommunens mark i Västra Hållet **borde ha avsatts som "grön kil" i kommunens fördjupade översiktsplan**, men **det har man inte gjort**, utan det är fortfarande "utvecklingsområde". Beslutet motiverades med **att man i samband med planläggningen av Dammgruveområdet skulle göra en noggrannare utredning av området**.

Men Dammgruveområdesplanen **hänvisar till översiktsplanen och säger att "befintliga gröna kilar" skall bevaras**. Och uppenbarligen har planerna tagit det faktum att området inte är en "grön kil" som intäkt för att det inte var intressant att bevara utan att det är fritt fram att exploatera det och man har till exempel planerat byggandet av bostäder såväl som anläggning av bollplan i detta område.

Den planerade bostadsbebyggelsen kommer att ta i anspråk stor del av den mark som i dag hyser skog i området mellan Blommenhovsvägen och järnvägen dvs det område som är en naturlig förlängning av strövområdet Västra Hållet.

Med, på sikt, 2 100 nya lägenheter så kommer naturligtvis efterfrågan på strövområden att öka. Att då hindra denna utvidgning av strövområdet, och i stället till och med minska det, genom att planera in ny bebyggelse i det, på den östra sidan av Blommenhovsvägen (där det bland annat finns ett ädellövträdsbestånd), rimmar dåligt med kraven på att ge människor nära tillgång till naturupplevelser.

Att man säger att den nya bebyggelsen skall vara en hållbar trädgårdsstad låter vackert, men det kommer aldrig att få karaktären av varierad skog, där man kan få uppleva stunder tillsammans med fåglar och andra djur, bortkopplad från vardagens bekymmer.

Ur naturvårdssynpunkt så har Hållet varit ett sammanhängande området (grön korridor) som fortsatt in i det område som nu avses att bebyggas. Vissa djur och växtarter kommer att kunna passera, men för andra arter kommer den nya bebyggelsen att bli en ogenomtränglig barriär.

Utredningar och dokumentation

Ekologigruppen AB har i bedömning av natur och upplevelsevärden gjort ett bra arbete med att göra en god redovisning av Dammgruvans naturvärden. Man har föredömligt försökt spåra upp och redovisa befintliga värdefulla inslag. Ändå saknas till viss del mycket värdefull information i framställningen vilket givetvis påverkat planarbetet. Exempelvis saknas information om den ädellövskogsinventering som Frisksportarna en gång utfört och som redovisats till Nyköpings kommun.

I Kulturmiljöanalysen över Dammgruvan står: "Rapporten är endast en översiktlig analys och därför något diffus" "**Om Nyköpings kommun väljer att gå vidare med planerna bör en fördjupad inventering av fornlämningarna i området utföras.** Särskilt när muntliga uppgifter från olika håll vittnar om att flera eventuella fornlämningstyper har noterats i området."

När det gäller kunskapsläget om kulturlämningar från historisk tid sägs i Miljökonsekvensbeskrivningen: "Området rymmer en förhållandevis rik kulturmiljö men kunskapsläget är bristfälligt och **området har inte utretts arkeologiskt. Om ytterligare fornlämningar påträffas, förändras grunden för värderingen av kulturmiljön.**"

Brist på samordning

I kommunens fördjupade översiktsplan så har delar av Västra Hället **inte avsatts som en "grön kil"**, med hänvisning till att **vidare utredning** skall göras **vid planeringen av Dammgruveområdet**. Dammgruve-planerarna har å sin sida tolkat det som att området inte är skyddsvärt, och därmed inte behöver särskild hänsyn utan är fritt fram för att exploatera.

När det gäller de **utredningar** som genomförts och de **rapporter** som redovisas i materialet så är de i vissa fall mycket **ambitiösa och omfattande** och av hög kvalitet, även om det även finns brister. Men det som slår läsaren är att **de verkar ha tagits fram parallellt med planeringen** av bostäder och vägar i planområdet, och att de därmed **inte haft någon inverkan på planeringen**. Det syns på de kartmaterial som presenterats.

I dokumenten så finns flera reservationer om att det **finns osäkerheter**, och **om** det visar sig att **det kommer fram nya uppgifter måste nya utredningar göras**. Problemet är att dessa nya utredningar kan komma för sent för att påverka planeringen. (Jämför byggandet av köpcentret Påljungshage där man alltför sent upptäckte att de stenåldersgravar man kände till bara utgjorde en bråkdel av ett mycket omfattande gravfält, och att området haft en större befolkning än man tidigare antagit. I detta skede var det för sent att rädda gravfältet, utan det sprängdes bort. enligt den planering som tidigare gjorts)

Erinran

Enligt ovanstående beskrivning av nuläget vad gäller tillgången på strövområden i denna del av Nyköping och de invändningar i övrigt enligt ovan så **bör förslaget i nuvarande form förkastas**. I synnerhet bör **Etapp 1 skrotas** till största delen (speciellt delen öster och väster om Blommenhovsvägen. Om så är nödvändigt för bra trafikflöde kan man låta huvudstråket genom planerad bebyggelse övergå i en anslutningsväg den sista biten mot Blommenhovsvägen så at man fortsatt kan ha en ”grön korridor” in mot skogsområdena söder om planerad bebyggelse.

Vidare bör planerna på en **bollplan** i nuvarande skogsområde **sydost om Kyrkogården slopas**.

De utredningar som tagits fram bör snarast kompletteras på de punkter man redan nu vet att det finns brister. När denna komplettering gjorts måste man gå genom exploateringsplanerna från början, så att man kan ta hänsyn till vad som redovisats i de relevanta rapporter som finns. Därigenom skapar man möjlighet att göra lämpliga anpassningar av bebyggelseplanerna i de fall man finner att man annars skulle orsaka för stor skada på värden vad beträffar natur, fornlämningar, kulturhistoria, rekreationsmöjligheter etc som rapporterna belyser.

Konsekvensanalyser, inventeringar och övriga undersökningar får inte förbli isolerade från exploateringsarbetet.

Texten ovan behandlar situationen främst med fokus på Frisksportarnas verksamhet och de människor som utnyttjar Västra Hållet som strövområde. Motsvarande bekymmer finns sannolikt även för annan verksamhet och för andra delar av planområdet.

YTTRANDE PÅ FÖRSLAGET:

X Erinran enligt ovan!

För Nyköpings Frisksportklubb

.....

0155-584 73

Bo Røjder, sekreterare

Bergshammar Ekudden

611 95 Nyköping